T.C.
GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI
Ankara Vergi Dairesi Başkanlığı
Gelir Kanunları Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 90792880-155.15.99[5529]-232052 04.09.2020
Konu : BTC Boru Hattı Projesi kapsamında verilen proje yönetimi, mühendislik, satın alma, lojistik ve müşavirlik hizmetlerinin vergi mevzuatı karşısındaki durumu.

İlgide kayıtlı özelge talebi formu ve eklerinde, şirketinizin MEP (Ana İhraç Boru Hattı) İştirakçisi … ile … arasında imzalanan … numaralı ana sözleşmeye istinaden düzenlenen ek sözleşmeye göre Bakü-Tiflis-Ceyhan (BTC) Boru Hattı Projesi kapsamında … Türkiye Şubesine proje yönetimi, mühendislik, satın alma, lojistik ve müşavirlik hizmetleri sunacağı ve 4585 sayılı Kanun ile onaylanması uygun bulunan Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın "Vergiler" başlıklı 9 uncu maddesi kapsamındaki vergi muafiyetlerinden yararlanabileceğinden bahsedilerek, bu kapsamda kurumlar vergisi, damga vergisi, katma değer vergisi (KDV) ve özel tüketim vergisi (ÖTV) istisnalarından yararlanıp yararlanamayacağınız hususunda bilgi ve KDV istisna belgesinin tarafınızca temini için gerekli işlemlerin yapılması talep edilmektedir.

Konuya ilişkin Başkanlığımız açıklamalarına aşağıda yer verilmiştir.

4585 sayılı Kanun ile onaylanması uygun bulunan *Türkiye Cumhuriyeti, Azerbaycan Cumhuriyeti ve Gürcistan Arasında Petrolün Azerbaycan Cumhuriyeti, Gürcistan ve Türkiye Cumhuriyeti Ülkeleri Üzerinden, Bakü-Tiflis-Ceyhan Ana İhraç Boru Hattı Yoluyla Taşınmasına İlişkin Anlaşma'*nın (Hükümetlerarası Anlaşma) 2 numaralı ekinde *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve MEP İştirakçileri Arasında Ev Sahibi Hükümet Anlaşması* (Ev Sahibi Hükümet Anlaşması) yer almaktadır.

Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın "Vergiler" başlıklı 9 uncu maddesinde vergilemeye ilişkin düzenlemeler yer almakla birlikte söz konusu Anlaşma'nın "Belirli Tanımlar" başlıklı 1 numaralı ekinde aşağıdaki tanımlamalara yer verilmiştir:

"Vergiler", (finansal müeyyideler ve idari cezalar da dâhil olmak üzere) ilgili faiz, ceza ve para cezalarıyla birlikte, Devlet Makamları tarafından konan ya da onlara ödenmesi gereken, mevcut ve gelecekteki vergiler, harçlar, resimler, gümrük vergileri, gümrük resimleri, katkılar, ücretler, vergi meblağları ve diğer benzer yükümlülükler ve "Vergi" yukarıdakilerden herhangi birini ifade etmektedir.

"MEP Faaliyetleri", MEP Sistemiyle ilgili değerlendirme, geliştirme, tasarım, edinme, inşaat, tesis, finansman, sigortalama, mülkiyet, (MEP İştirakçileri ve Taşıtıcılar tarafından Tesisler yoluyla petrolün taşınması dahil) işletim, onarım, değiştirme, bakım, kapasite artırımı, büyütme (tali tesisler dahil) ve koruma ile doğrudan veya dolaylı olarak ilişkili olup, Ülke içinde (Proje Faaliyetleri olarak) veya Ülke dışında gerçekleştirilen faaliyetlerin tümü demektir.

"MEP İştirakçileri" Devlet Makamları dışında, işbu Anlaşmanın (Proje Anlaşmaları uyarınca MEP İştirakçisi olarak tecdit ve/veya iltihak dahil) bir, daha fazla veya tüm Tarafları ve bunların halefleri ve izin verilen devralanları olup; TPAO Bağlı Kuruluşu (ve onun halefleri ve izin verilen devralanları) Devlet Kuruluşu olup olmadığına (veya daha önce böyle olup

olmadığına) bakılmaksızın bir MEP İştirakçisi sayılacaktır.

"Müteahhit", doğrudan ya da dolaylı olarak, MEP İştirakçilerinin veya Bağlı Kuruluşlarının tamamına veya herhangi birinin faydasına MEP sistemiyle ilgili mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan herhangi bir Kişi, ve bu Kişinin halefleri ve izin verilen devralanları anlamındadır. Kavram, böyle mal, iş, hizmet ya da teknoloji sağlayan bir Menfaat Sahibini, MEP İştirakçisinin Bağlı Kuruluşunu, Taşıtıcıyı veya İşletme Şirketini de içerir, fakat MEP İştirakçisini içermez. Kavram, başka bir Kişinin çalışanı olarak rol oynayan bir gerçek kişiyi içermez.

"İlk Kademe Alt Müteahhit", tüm MEP iştirakçileri veya herhangi bir MEP İştirakçisi, bir İnşaat Müteahhidi, bir İşletme Şirketi veya Bire Bir Müteahhitle bir sözleşme veya anlaşma çerçevesinde MEP Faaliyetlerine ilişkin mallar, işler, hizmetler veya teknoloji tedarik eden (Bire Bir Müteahhit dışında) herhangi bir Müteahhit demektir.

Ev Sahibi Hükümet Anlaşması kapsamında MEP İştirakçilerinden biri olan …in, … ve …. ile imzaladığı "Yönetim Hizmetleri Verilmesine İlişkin Sözleşme" ile BTC Projesinde "İşletme Şirketi" statüsünü de haiz olduğu ve anılan sözleşme hükümleri kapsamında Proje'nin işletilmesi ve yönetilmesi hakkına da sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Söz konusu Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın 9.8.(i) maddesinde, MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak her bir MEP İştirakçisi, İnşaat Müteahhidi, İşletme Şirketi, İlk Kademe Alt Müteahhit veya Taşıtıcıya mal, teknoloji, iş ve hizmet sağlayan her tedarikçinin, bu tedariklerinin KDV'den istisna olduğu hüküm altına alınmıştır. Ayrıca, aynı Anlaşma'nın 9.8. (ii) maddesinde ise bu kişilere KDV'den istisna olduklarını belgeleyen sertifikanın verileceği belirtilmiştir.

Bu çerçevede, … tarihli başvurunuz üzerine düzenlenen … tarihli ve … sayılı onay yazımız ile yukarıda bahsedilen Anlaşma'nın 9.8 inci maddesi uyarınca, İlk Kademe Alt Müteahhit statüsünü haiz olan şirketiniz adına … Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından KDV İstisna Belgesi düzenlenmiştir.

Öte yandan, anılan Anlaşması'nın 9.3.(iii) numaralı bendinde; "*MEP Faaliyetlerine ilişkin olarak (işler veya hizmetler için temin edilen mallar veya teknoloji dahil) işler veya hizmetler için bir Esas Alt Müteahhit olan bir İlk Kademe Alt Müteahhit veya İkinci Kademe Alt Müteahhite yapılan ödemeler üzerinden, ilgili iş veya hizmetlerle ilgili sözleşme veya Anlaşmaya göre, eğer bu tür İlk Kademe Alt Müteahhit veya İkinci Kademe Alt Müteahhitin doğrudan veya dolaylı olarak İnşaat Müteahhidinin, veya Tesislerin tasarım, inşaat, tesis, genişletme, büyütme, bağlantı, tadilat, tahliye veya terk edilmesine ilişkin faaliyetler durumunda MEP İştirakçilerinin tümü veya herhangi birinin veya bir İstisnai İşletme Şirketinin Müteahhidi olması durumunda bu tür İlk Kademe Alt Müteahhit veya İkinci Kademe Alt Müteahhite yapılan ödemeler tutarı (1) iki yüz elli bin Amerikan Dolarına (250.000 USD) (veya sözleşme veya anlaşmanın yapıldığı sırada geçerli piyasa döviz kurları üzerinden diğer dövizlerde buna eşit bedel) eşit veya daha yüksek olması durumunda veya (2) bir İlk Kademe Alt Müteahhit veya İkinci Kademe Alt Müteahhit İnşaat Faaliyetleriyle ilgili olanlar dışındaki bir İşletme Şirketi veya MEP İştirakçilerinin doğrudan veya dolaylı bir Müteahhidi ise yüz bin Amerikan Dolarına (100.000 USD) (veya sözleşme veya anlaşmanın yapıldığı sırada geçerli piyasa döviz kurları üzerinden diğer dövizlerde buna eşit bedel) eşit veya daha yüksek olması durumunda Vergi ödenmek kaydıyla, hiçbir Vergi uygulanmayacaktır*." hükmü bulunmaktadır.

Söz konusu hüküm uyarınca İlk Kademe Alt Müteahhitlerin yukarıda tanımı verilen vergilerden istisna olabilmeleri için, MEP Faaliyetlerine ilişkin işler veya hizmetleri (işler veya hizmetlerle birlikte sunulan mallar ve teknoloji dahil) Esas Alt Müteahhit sıfatıyla sağlamaları gerekmektedir.

Ayrıca; sağlanacak iş veya hizmetin belirli bir parasal büyüklüğü aşması şartı da aranmakta olup, bu parasal tutara ilişkin olarak ise, iş ve hizmetlerin niteliğine ve kime taahhüt

edildiğine göre iki ayrı belirleme söz konusudur.

İlk Kademe Alt Müteahhitlerce, doğrudan veya dolaylı olarak İstisnai İşletme Şirketi veya MEP İştirakçilerinin herhangi birisine taahhütte bulunulması durumunda;

-"İnşaat faaliyetleri" olarak tanımlanan, Tesislerin tasarım, inşaat, tesis, genişletme, büyütme, bağlantı, tadilat, tahliye veya terk edilmesine ilişkin faaliyetlerle ilgili olarak yapılan ödeme tutarının iki yüz elli bin Amerikan Dolarına (250.000 USD) (veya sözleşme veya anlaşmanın yapıldığı sırada geçerli piyasa döviz kurları üzerinden diğer dövizlerde buna eşit bedel) eşit veya daha yüksek,

-Yukarıda tanımlanan inşaat faaliyetleri dışındaki faaliyetlere ilişkin olarak yapılan ödeme tutarının ise yüz bin Amerikan Dolarına (100.000 USD) (veya sözleşme veya anlaşmanın yapıldığı sırada geçerli piyasa döviz kurları üzerinden diğer dövizlerde buna eşit bedel) eşit veya daha yüksek olması gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalarda belirtildiği üzere; MEP Faaliyetleri tanımında yer alan işlerin veya hizmetlerin yapılması ve parasal tutar şartının sağlanması halinde, Esas Alt Müteahhit statüsünü haiz İlk Kademe Alt Müteahhitlere herhangi bir vergi konulmayacak ve bunlara yapılan ödemeler üzerinden vergi tevkifatı yapılmayacaktır.

Buna göre, yukarıda yer alan açıklamalar çerçevesinde, Ev Sahibi Hükümet Anlaşması'nın 9.3.(iii) maddesinde belirtilen ve yukarıda özetlenen koşulların varlığı halinde, üzerine vergi konulamayacağı veya kendilerine yapılan ödemelerden vergi kesilemeyeceği belirtilen mükellefler arasında yer alan İlk Kademe Alt Müteahhit statüsünde olan şirketinizin, "Vergiler" tanımına giren vergiler açısından istisnadan yararlanması mümkündür. Sözü edilen tanımın, kurumlar vergisi, damga vergisi ve Projede kullanılmak üzere satın alınacak araçlarla ilgili özel tüketim vergisini (ÖTV) kapsadığı açıktır.

MEP Faaliyetleri kapsamında anılan Projede kullanılmak üzere araç alımı yapılabilmektedir. Ancak, söz konusu araçlara ilişkin olarak bahse konu istisnadan yararlanılabilmesi için, anılan araçların münhasıran MEP Faaliyetlerinde kullanılacağı ve bunun proje açısından gerekli olduğunun İlk Kademe Alt Müteahhit olan şirketiniz ve … Türkiye Şubesi tarafından ilgili vergi dairesine taahhüt edilmesi gerekmektedir. ÖTV istisnasından yararlanılabilmesi için, satın alınacak taşıtların BTC Projesi kapsamında şirketinizce gerçekleştirilecek işlerle ilgili ilgili alınmış olması gerekmektedir.

Ayrıca, Proje Faaliyetleri çerçevesinde gerek yurt dışından gerekse yurt içinden satın alınan araçların tescil işlemleri sırasında "*Petrolün Bakü-Tiflis-Ceyhan Ana İhraç Boru Hattı Yoluyla Taşınmasına İlişkin Anlaşma kapsamında satın alınan bu araçlar adı geçen Anlaşma'nın 9.3.(iii) maddesi uyarınca özel tüketim vergisi ödenmeksizin tescil edilmiştir."* ibaresinin yer alması gereklidir.

Bununla birlikte, söz konusu Proje kapsamında kullanılan ve ilk iktisabında ÖTV istisnası uygulanan araçların, istisnadan yararlananlar dışında üçüncü şahıslar tarafından (bağış, hibe veya satış şeklinde) iktisap edilmesinde, herhangi bir süre ile sınırlı olmaksızın, adına kayıt ve tescil işlemi yapılan alıcı tarafından, araçların ilk iktisabındaki matrah esas alınmak suretiyle, söz konusu araçları iktisap edenin kayıt ve tescil ettirdiği tarihteki oran üzerinden ÖTV beyan edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*****) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.
(******) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.
(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.